

МОЛОЧНА ПРОДУКТИВНІСТЬ КОРІВ ЗАЛЕЖНО ВІД ТРИВАЛОСТІ ТІЛЬНОСТІ

*С.С. Носаль, студент VI курсу факультету ТВППТСБ**

Миколаївський національний аграрний університет

В статті наведено вплив тривалості тільності корів на молочну продуктивність. Встановлено, що найбільший рівень надою – 4804 ± 117 кг мали первістки із скороченим періодом тільності – до 270 днів. З віком корів та подовженням строків виношування плоду спостерігається тенденція до збільшення молочної продуктивності – 5198 ± 482 кг лише у корів, для яких характерна тривалість тільності 281-290 днів.

Ключові слова: корови, первістки, тривалість тільності, отелення, молочна продуктивність, надій.

Постановка проблеми. Тривалість тільності значно впливає на молочну продуктивність корів і тому це питання потребує дослідження, але цим фактором людина не може управляти, на відміну від тривалості сервіс-періоду або міжотельного періоду.

Аналіз останніх досліджень та публікацій. Усі фактори, що визначають продуктивність кожної конкретної корови, яка володіє закладеним у неї певним генетичним потенціалом продуктивності, поділяють на дві групи. Перша група відноситься до факторів, якими керує людина та обумовлює у залежності від якості цього управління ступінь прояву твариною його генетичного потенціалу продуктивності. Цю групу складають умови, які підлягають суворому контролю: рівень годівлі, умови утримання та експлуатації тварин. Другу групу складають фактори, обумовлені особливостями фізіологічного стану тварини, і відносяться до категорії в основному некерованих людиною. Вплив цих факторів треба добре

* Науковий керівник: канд. с-г. наук, доцент Кравченко О.О.

знати і враховувати при виробництві молока. До них відносяться: стан статевої охоти, тільність, період лактації та ін.

Постановка завдання. Тому важливість даних досліджень полягає у можливості прогнозувати надій за тривалістю тільності та при плануванні технологічних процесів на молочній фермі.

Матеріали і методика. З метою дослідження впливу тривалості тільності на молочну продуктивність корів червоної степової породи нами було проаналізовано 50 отелень, не враховуючи абортів корів. Із них: по первісткам – 17 корів; друге отелення – 14; третє – 12 та четверте – 7 корів. Ми розподілили корів на 4 групи за тривалістю тільності: до 270 днів, 271-280 днів, 281-290 днів та більше 290 днів.

Результати досліджень. В умовах нашого господарства нами було проаналізовано 50 отелень. Співвідношення кількості корів за тривалістю терміну тільності наведена у таблиці 1.

Таблиця 1

Співвідношення кількості корів за тривалістю терміну тільності

Група	Тривалість тільності, днів	Лактація				Всього	
		I	II	III	IV	голів	%
1	До 270	4	2	1	1	8	16,0
2	271-280	7	6	3	3	19	38,0
3	281-290	4	4	7	2	17	34,0
4	Більше 290	2	2	1	1	6	12,0
Всього		17	14	12	7	50	100,0

З таблиці 1 видно, що скорочений період тільності (до 270 днів) спостерігався у 8 випадках, що становить 16,0% від усіх отелень. Характерно, що у цій групі перебували в основному первістки та корови з другим отеленням. Ця закономірність властива і для групи корів, які мали термін тільності 271-280 днів.

Зовсім інша закономірність простежується у групі корів, у яких тривалість терміну тільності близька до середньої величини для великої рогатої худоби – 281-290 днів: у даній групі розподіл корів I-го, II-го і III-го отелень характеризується дуже близькою частиною тварин – 4-7 голів – з схожою тривалістю тільності – 283-285 діб.

У групі корів, що мали дещо подовжений період тільності – 291 доба і більше – найбільший термін тільності мали первістки (308 діб), а корови II-го, III-го і IV-го отелень мали меншу тривалість плононошення – 293-298 діб. У досліджуваній виборці корів дещо подовжений період тільності мали 6 тварин, що становить 12,0 % від загальної кількості досліджуваних тварин.

У цілому простежується загальна закономірність: у всіх групах корів з кожним наступним отеленням збільшується середній термін тривалості тільності. Найбільше корів (38,0 %) мали середню тривалість тільності, у межах 278-280 діб, що і слід враховувати фахівцям при плануванні технологічних процесів на молочній фермі.

У таблиці 2 вказані середні показники молочної продуктивності корів червоної степової породи залежно від тривалості тільності.

Таблиця 2

Середні показники молочної продуктивності корів червоної степової породи залежно від тривалості тільності

Ознаки	Лактація			
	I	II	III	IV
Кількість отелень	17	14	12	7
Тривалість тільності	278±1,0	279±1,0	283±1,0	286±1,3
Отримано приплоду:	-	-	-	-
- теличок	6	7	5	3
- бичків	9	5	7	4
у т.ч. близнюки	1	1	-	-
із них:	2	-	-	-
- теличок	-	2	-	-
- бичків	-	-	-	-
Мертвонароджені	1	1	-	-
Днів лактації	301	295	298	301
Надій, кг	4691±74	4863±122	5050±168	5131±320
Жир, %	3,8±0,01	3,8±0,01	3,8±0,01	3,7±0,01
Кількість молочного жиру, кг	177±3	186±3	191±6	187±21
Жива маса, кг	459±4	473±6	485±7	493±9

Аналізуючи таблицю 2, можна зробити висновок, що з подовженням тривалості тільності, збільшується і молочна продуктивність корів.

Для того, щоб прослідкувати наскільки змінилася продуктивність корів залежно від тривалості тільності, ми прийняли надій корів з тривалістю тільності до 270 днів за 100 % і розрахували відношення надою інших груп до неї. Рівень надою корів червоної степової породи залежно від тривалості тільності наведений у таблиці 3.

Таблиця 3

Рівень надою корів червоної степової породи залежно від тривалості тільності

Тривалість тільності, днів	Лактація							
	I		II		III		IV	
	Надій		Надій		Надій		Надій	
	кг	%	кг	%	кг	%	кг	%
До 270	4804	100,0	4873	100,0	4937	100,0	5031	100,0
271-280	4737	98,6	5018	103,0	5060	102,5	5170	102,8
281-290	4670	97,2	4936	101,3	5093	103,2	5198	103,3
Більше 290	4551	94,7	4626	94,9	5108	103,5	5126	101,9

Як видно з таблиці 3, рівень надою у первісток зменшується в міру подовження терміну тільності: від 4804 кг до 4551 кг молока, тобто на 5,3 %. Але це характерно лише для первісток. У межах кожної з груп корів, що мали тривалість тільності до 270, 271-280, 281-290, 291 і більше днів, спостерігається загальновідома закономірність: у міру зростання віку корів у отеленнях підвищується і рівень молочної продуктивності.

Кількість жиру в молоці корів червоної степової породи залежно від тривалості тільності наведений у таблиці 4.

Таблиця 4

Кількість жиру в молоці корів залежно від тривалості тільності

Тривалість тільності, днів	Лактація							
	I		II		III		IV	
	Кількість молочного жиру							
	кг	%	кг	%	кг	%	кг	%
До 270	187	100,0	185	100,0	188	100,0	186	100,0
271-280	180	96,3	196	105,9	187	99,5	191	102,7
281-290	173	92,5	188	101,6	188	100,0	187	100,5
Більше 290	168	89,8	176	95,1	199	105,9	185	99,5

З таблиці 4 видно, що кількість молочного жиру, так як і рівень надою, зменшується з подовженням тривалості тільності лише у первісток. В інших групах ніякої тенденції не спостерігається.

Висновки і перспективи подальших досліджень. Отже, найбільший рівень надою – 4804 ± 117 кг мали первістки із скороченим періодом тільності – до 270 днів. З віком корів та подовженням строків виношування плоду спостерігається тенденція до збільшення молочної продуктивності – 5198 ± 482 кг лише у корів, для яких характерна тривалість тільності 281-290 днів. Така тривалість тільності вважається оптимальною і в літературних джерелах.

Щодо впливу тривалості тільності на кількість молочного жиру, то, для отримання достовірних результатів з приводу цього питання, необхідно ставити експеримент на коровах з однаковим рівнем надою.

Список використаних джерел

1. Вацький В.Ф. Молочна продуктивність корів української червоно-рябої молочної породи залежно від їх відтворювальної здатності / В.Ф. Вацький, С.А. Величко // Вісник Полтавської ДАА. – 2012. – № 2. – 118-122.
2. Рубан Ю. Д. Технологія виробництва молока та яловичини / Ю. Д. Рубан, С. Ю. Рубан – Х. : Еспада, 2011. – 800 с.
3. Технологія виробництва молока і яловичини / [В. І. Костенко, Й. З. Сірацький, Ю. Д. та ін.]. – К. : Аграрна освіта, 2010. – 530 с.
4. Федорович Є. Вплив тривалості сухостійного, сервіс- та міжотельного періодів на молочну продуктивність корів західного внутрішньо породного типу чорно-рябої худоби / Є. Федорович, Й. Сірацький // Тваринництво України. – 2005. – № 1. – С.16-18.